

SVEUČILIŠNI RAČUNSKI CENTAR
Zagreb

MS-DOS 5.0

Tečaj pripremila: Stanka Gašić

Copyright (C)
Sveučilišni računski centar, Zagreb

Veljača 1993.

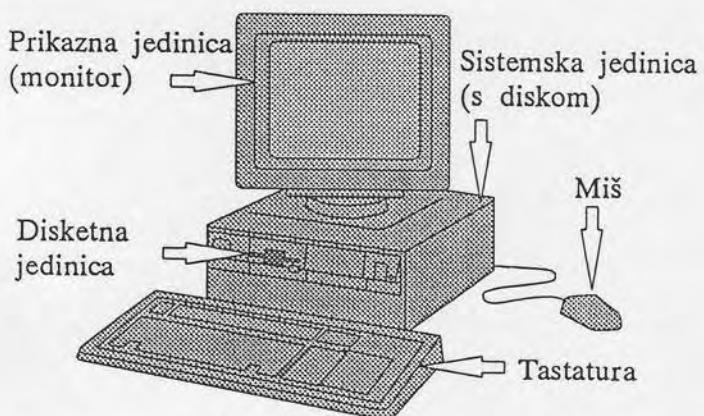
SRCE

SVEUČILIŠNI RAČUNSKI CENTAR
Zagreb

Uvod u MS-DOS verzija 5.0

Pripremila: Gašić Stanka

Fizičke komponente računala

Diskete i disk

Diskete i disk su
mediji za pohranjivanje
podataka.

Diskete i disk

Diskete su promjenjiv medij za razliku od diska koji se nalazi u računalu.

Diskete se čuvaju daleko od izvora topline, vlage, magnetskog djelovanja i prašine

Diskete

Diskete mogu biti:

5,25-inčne, single sided/double density	160K
5,25-inčne, single sided/double density	180K
5,25-inčne, double sided/double density	320K
5,25-inčne, double sided/double density	360K
5,25-inčne, double sided/quad density	1,2MB
3,5-inčne, double sided/double density	720K
3,5-inčne, double sided/quad density	1,44MB
3,5-inčne, double sided/quad density	2,88MB

1 byte=količina memorije potrebna za pohranjivanje jednog znaka

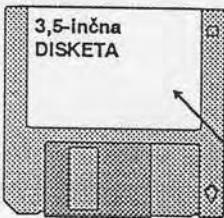
1 K=1024 byte

1 MB=1024 K

Diskete

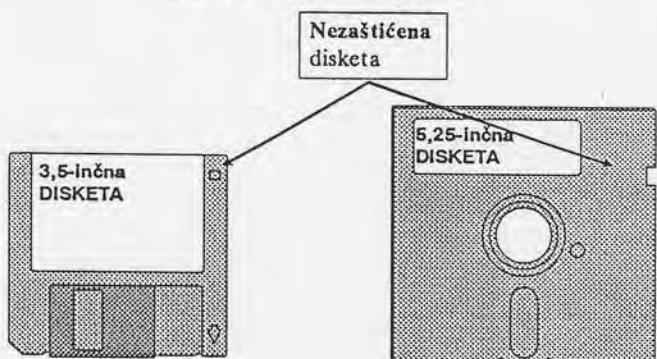

Diskete je poželjno označiti. Za to koristite meku olovku (posebno za 5,25-inčnu disketu)

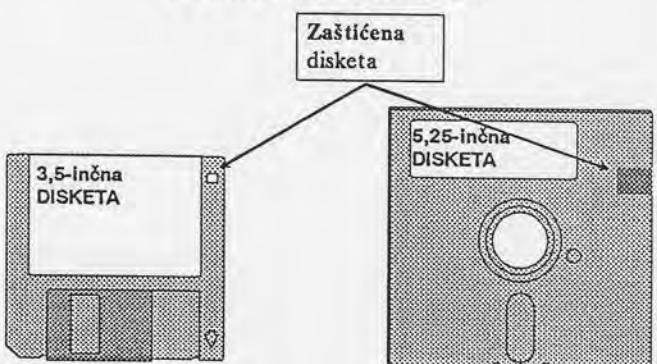

Naljepnice za označavanje

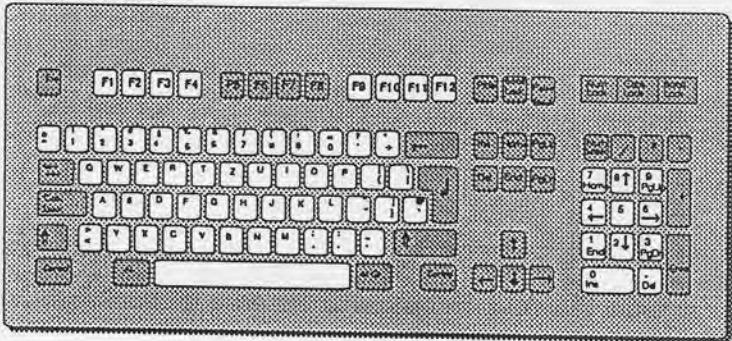
Diskete-zaštita

Diskete-zaštita

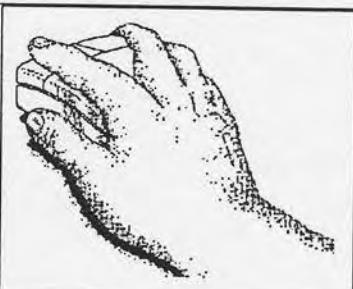
Tastatura

Miš

Što znači na nekom mjestu napraviti **KLIK**

- dovesti cursor na željenu poziciju
- pritisnuti i pustiti lijevo dugme na mišu

Što je MS-DOS

MS-DOS je operacijski sustav .

Programi ovog operacijskog sustava Vam omogućavaju da:

- komunicirate sa vašim računalom, disk uređajima, printerom (pisačem)
- upravljate podacima (datotekama)
- pokrećete programe i koristite programske jezike

Datoteke i direktoriji

DATOTEKE

Sve informacije pohranjene su u datotekama.

Svaku datoteci se pridjeljuje ime.

Korisnik može kreirati datoteke

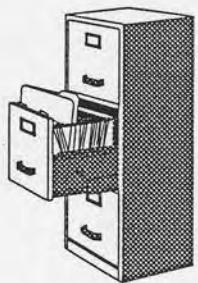

DIREKTORIJI

Da se olakša snalaženje u datotekama koriste se MS-DOS naredbe za grupiranje datoteka u direktorije te prebacivanje iz jednog direktorija u drugi.

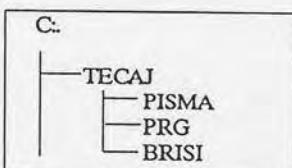
Direktorij

 Organiziranje datoteka u direktorije može se usporediti sa spremanjem dokumenata u ladice ormara.

Hijerarhijska organizacija datoteka

 Direktoriji i njihovi poddirektoriji (subdirektoriji) imaju strukturu stabla (tree)
Svaki disk ima najmanje jedan direktorij tzv. root (osnovni) direktorij.

Hijerarhijska organizacija datoteka

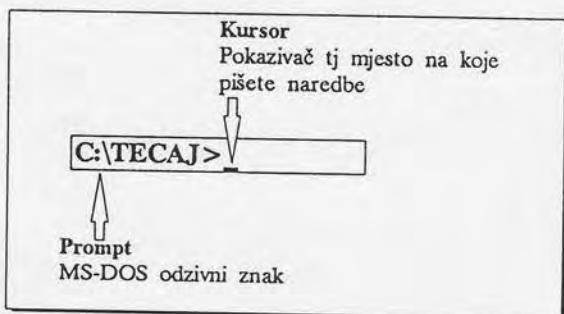
Direktorij TECAJ
Subdirektorij (djete direktorij) za direktorij ROOT
Roditelj direktorij za direktorij BRISI

C:
 └── TECAJ
 └── PISMA
 └── PRG
 └── BRISI

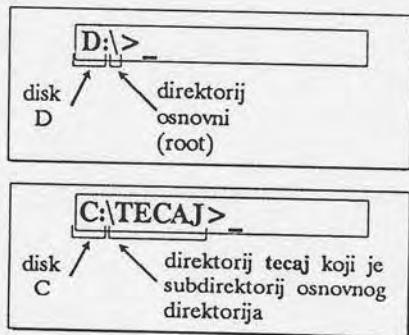
Direktorij ROOT,
Roditelj direktorij za direktorij TECAJ

Direktorij PISMA
Subdirektorij za direktorij TECAJ

MS-DOS odzivni znak i pokazivač

Aktivni disk i aktivni direktorij

Aktivni direktorij

- Direktorij u kojem radite naziva se aktivni ili radni direktorij za taj disk.
- Ako radite sa dva ili više diskova svaki od njih ima aktivni direktorij.
- Sa datotekama koje nisu u aktivnom direktoriju možete raditi:
 - koristeći puno ime datoteka
 - koristeći naredbu `cd` za promjenu aktivnog direktorija i nakon toga koristeći naziv datoteke u promjenjenom aktivom direktoriju
- Kada uključite računalo aktivni direktorij je osnovni ili root direktorij (ako se ne specificira drugačije).

Kako promijeniti aktivni disk

- ♦ Otipkajte slovo disk-a za koji želite da postane aktivan i dvotočku
- ♦ Pritisnite tipku <Enter>

C:\TECAJ> d:

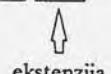
Aktivni disk postat će disk D

Naziv datoteke u aktivnom direktoriju

- Naziv DOS datoteke u aktivnom (radnom) direktoriju se sastoji od:
- ♦ imena datoteke -obavezni dio (do 8 znakova)
 - ♦ ekstenzije -nije obavezna ali je poželjna (do 3 znaka)

pismo1.txt

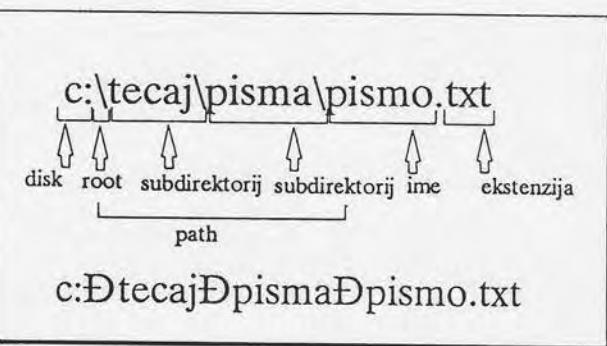
Puni naziv datoteke

Puni naziv DOS datoteke sadrži:

- ♦ ime disk-a
- ♦ path (stazu tj. ime direktorija i subdirektorija)
- ♦ ime datoteke
- ♦ ekstenziju

Puni naziv datoteke

Značenje ekstenzije

Ekstenzija najčešće služi za označavanje tipa datoteke:

- BAK - rezervna kopija
- BAT - batch datoteka
- BIN - binarna datoteka
- COM - izvršni program
- DAT - datoteka s podacima
- DOC - datoteka u WORD(programski paket) formatu
- EXE - izvršni program
- SYS - sistemska datoteka
- TEX - tekstualna datoteka
- TXT - tekstualna datoteka

Izvršavanje naredbi

MS-DOS prepoznaje kao naredbe i izvodi u sljedećem redoslijedu:

- interne DOS naredbe (iz datoteke COMMAND.COM)
- eksterne DOS naredbe (s ekstenzijom COM)
- ostale datoteke s COM ekstenzijom
- datoteke s EXE ekstenzijom
- batch datoteke s BAT ekstenzijom

Datoteke s drugim ekstenzijama ne smatraju se izvršnima. Pokušate li ih izvršiti MS-DOS će javiti *Bad command or filename*
(Pogrešna naredba ili ime datoteke)

Naziv direktorija

- Naziv direktorija se sastoji od:
- ♦ imena direktorija -obavezni dio
(do 8 znakova)
 - ♦ ekstenzije -nije obavezna
(do 3 znaka)

EDIT - program za kreiranje i mijenjanje datoteka

Ako želimo mijenjati postojeću datoteku *ime1*

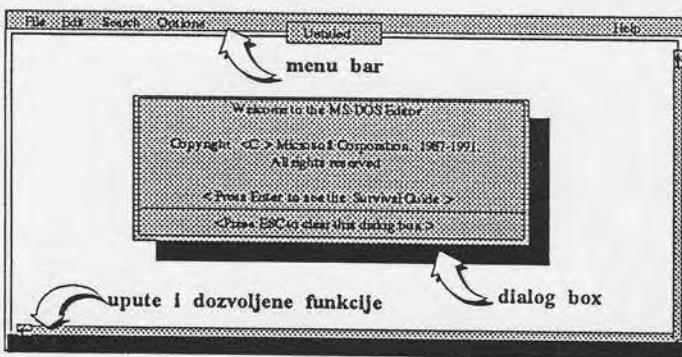
- ♦ napisati *edit ime1*
- ♦ pritisnuti tipku <Enter>

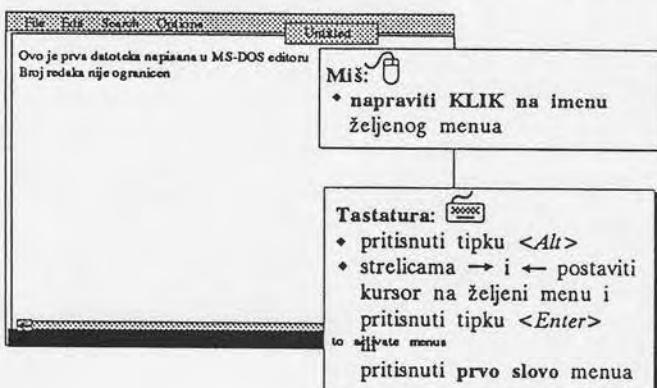
Ako želimo kreirati novu datoteku

- ♦ napisati *edit*
- ♦ pritisnuti tipku <Enter>

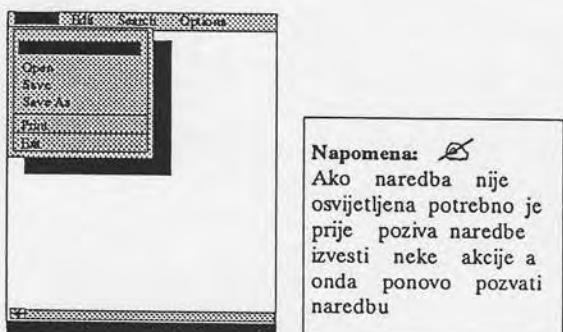
EDIT - početni ekran

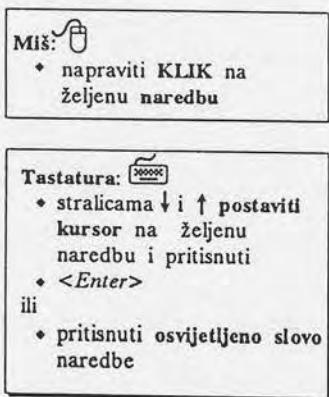
EDIT - kako izabrati menu

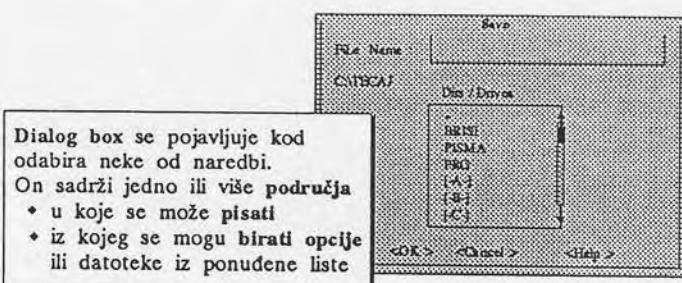
EDIT - kako izabrati naredbu

EDIT - kako izabrati naredbu

EDIT - dialog box

EDIT - dialog box prelaz iz jednog područja u drugo

Miš: • napraviti KLIK na željeno područje

Tastatura: • pritisak na <Tab> prebacuje na iduće područje
• pritisak na <Shift> + <Tab> prebacuje u suprotnom smjeru

EDIT - kako odustati od naredbe

Miš: • napraviti KLIK bilo gdje van te naredbe

Tastatura: • pritisnuti <Esc>

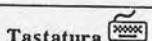
EDIT - kako pozvati i napustiti HELP

U svakom trenutku rada s edit programom moguće je dobiti upute za rad tj Help

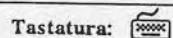
Kako pozvati Help:

- ♦ napraviti KLIK na Help na glavnom menuu

Kako pozvati Help:

- ♦ pritisnuti `<F1>`

Tastatura:

- ♦ pritisnuti `<Esc>`

Oblik MS-DOS naredbi

MS-DOS naredba se sastoje od:

- ♦ imena naredbe - obavezno u svakoj naredbi
- ♦ parametara - u nekim naredbama obavezno a u nekima ne
- ♦ opcija - nisu obavezne

Unošenje MS-DOS naredbi

Kako unijeti naredbu?

- ♦ otipkati naredbu
- ♦ pritisnuti tipku `<Enter>`

CLS - naredba

 Naredba **CLS** briše ekran

C:\TECAJ>cls

 ekran se briše i
prompt se pojavljuje u
prvom retku ekrana

HELP - naredba

U svakom trenutku rada u
MS-DOS-u moguće je dobiti
informacije o svakoj naredbi
uz pomoć naredbe Help.

HELP - naredba

C:\TECAJ>help

 daje popis svih naredbi
u MS-DOS-u s kratkim
opisom

C:\TECAJ>help cls

ili

C:\TECAJ>cls /?

opisuje naredbu **CLS**

TYPE - naredba

 Prikazuje specificiranu datoteku na ekran
Naredba type omogućuje da sadržaj
datoteke pogledate ali ne i da ga
mijenjate.

 Ako želite pogledati binarnu datoteku ili
datoteku koju je kreirao neki program
vidjet ćete čudne simbole. U pravilu treba
izbjegavati komandu type za prikaz
binarnih datoteka.

TYPE - naredba

C:\TECAJ>type info.txt
 prikazuje na ekranu sadržaj
datoteke info.txt

TREE - naredba

 Prikazuje stazu (i opcionalno izlistava
sadržaj) svakog direktorija na datom
disk-u

 Kao što samo ime kaže naredba TREE
pokazuje strukturu cijelog stabla od
aktivnog direktorija prema dolje.

TREE - naredba

C:\TECAJ>tree

 grafički prikazuje strukturu svih direktorija u trenutno aktivnom direktoriju

C:\TECAJ>tree d:

 grafički prikazuje strukturu svih direktorija u trenutno aktivnom direktoriju na disku d

MORE - filter

Cijepa izlaz naredbe ekran po ekran
Ne pojavljuje se samostalno već uvijek
u kombinaciji s drugim naredbama.

More filter zaustavlja prikaz i
ispisuje --More-- na dnu ekrana.
Pritisnite <Enter> i bit će prikazan
slijedeći ekran informacija.

MORE - filter

C:\TECAJ>tree /f | more

 grafički prikazuje strukturu svih direktorija i izlistava datoteke u svakom direktoriju ekran po ekran

DIR - naredba

Prikazuje podatke o svim ili samo izabranim datotekama

DIR - naredba

C:\TECAJ>dir

prikazuje nazive svih datoteka i subdirektorija u direktoriju u kome se nalazite

C:\TECAJ>dir d:

prikazuje nazive svih datoteka i subdirektorija u aktivnom direktoriju na disku d

DIR - naredba

C:\TECAJ>dir /p

radi naredbu dir s pauzom (čeka da pritisnete bilo koju tipku da bi izlistao sljedeći ekran)

C:\TECAJ>dir /w

radi naredbu dir u širokom formatu (5 datoteka u retku)

Specificiranje imena datoteka

 Znakovi * i ? omogućuju da se kod specificiranja imena u nekim MS-DOS naredbama zamjeni jedan znak (?) ili više znakova (*)

Specificiranje imena datoteka

C:\TECAJ>dir a*.*
 prikazuje sve datoteke koje počinju slovom a

C:\TECAJ>dir ana.*
 prikazuje sve datoteke s imenom ana

Specificiranje imena datoteka

C:\TECAJ>dir a?a.txt
 prikazuje sve datoteke koje imaju tri slova imena. Prvo i treće slovo je a, a ekstenzija je txt.

C:\TECAJ>dir a*.txt
 prikazuje sve datoteke koje počinju slovom a, a ekstenzija je txt.

Tastatura

<i>F1 ili -></i>	- prikazuje prethodno upisanu liniju znak po znak
<i>F2</i>	- prikazuje prethodnu liniju do znaka kojem odgovara tipka pritisнута istovremeno s F2
<i>F3</i>	- prikazuje čitavu prethodnu liniju
<i>F4</i>	- briše u prethodnoj liniji sve znakove od početka do znaka kojem odgovara tipka pritisнута istovremeno s F4
<i>Esc</i>	- poništava čitavi upisani red
<i>Ctrl+Alt+Del</i>	- inicijalno resetiranje(startanje) sistema

COPY - naredba

Ova naredba kopira sadržaj jedne datoteke u drugu ili vrši dodavanje datoteke

Za kopiranje datoteke na disk ili direktorij koji je različit od aktivnog, ispred naziva datoteke koja se kreira potrebno je unijeti naziv diska i direktorija u koji se kopira.

COPY - naredba

```
C:\TECAJ>copy p1.txt d:p1.txt
```

kopira datoteku p1.txt u aktivni direktorij na disku d i sprema je pod tim istim imenom

```
C:\TECAJ>copy b.txt + c.txt a.txt
```

dodava datoteku c.txt datoteci b.txt i kopira ih u datoteku a.txt

CHDIR (CD) - naredba

 Vrši promjenu radnog direktorija
ili prikazuje trenutno aktivni
direktorij

CHDIR (CD) - naredba

C:\TECAJ> cd
 prikazuje naziv trenutno
aktivnog direktorija

C:\TECAJ> cd pisma
 mijenja trenutno aktivni
direktorij u subdirektorij
pisma

CHDIR (CD) - naredba

C:\TECAJ\PISMA> cd ..
 mijenja trenutno aktivni
direktorij na roditelj
direktorij

C:\> cd \tecaj\pisma
 mijenja radni direktorij na
direktorij \tecaj\pisma

MKDIR (MD) - naredba

Kreira novi direktorij

MKDIR (MD) - naredba

C:\TECAJ>md dopisi

kreira direktorij dopisi koji je subdirektorij trenutno aktivnog direktorija

C:\> md \tecaj\porezi

kreira direktorij porezi koji se nalazi u subdirektoriju tecaj osnovnog (root) direktorija

DEL (ERASE) - naredba

Briše sve datoteke koje su specificirane

Komanda del omogućava korištenje znakova ? i * ako želite obrisati više datoteka odjednom, pa je zato potrebno biti oprezan.

DEL (ERASE) - naredba

C:\TECAJ> del knjiga
 briše datoteku knjiga iz aktivnog direktorija

C:\> del \tecaj\pjesma.*
 briše sve datoteke s nazivom pjesma i s razlicitim ekstenzijama iz direktorija tecaj

DEL (ERASE) - naredba

C:\TECAJ\BRISI> del *.*
 briše sve datoteke iz aktivnog direktorija
MD-DOS upozorava:
Are you sure?
 (Da li ste sigurni?)
 Ako pritisnete Y kao odgovor MS-DOS će obrisati sve datoteke u radnom direktoriju

RENAME (REN) - naredba

 Mjenja naziv datoteke

 U komandi ren ne može se specificirati novi disk i direktorij

RENAME (REN) - naredba

C:\TECAJ> ren s.txt p.txt

☞ mijenja ime datoteku s imenom s.txt u p.txt

C:\TECAJ> ren *.txt *.doc

☞ mijenja imena svih datoteke s ekstenzijom txt u ekstenziju doc

RENAME (REN) - naredba

C:\TECAJ\PISMA> ren d:p1.doc p.txt

☞ komanda neće raditi jer već postoji datoteka p.txt.
Pojavljuje se poruka o greški

C:\TECAJ\PISMA> ren d:p1.doc pismo1.doc

☞ mijenja naziv datoteci p1.doc u trenutno aktivnom direktoriju na disku d u pismo1.doc

RMDIR (RD) - naredba

☞ Briše direktorij iz strukture direktorija sa višeg nivoa

☞ Da bi komanda rd mogla da izbriše direktorij potrebno je:

- da direktorij bude prazan
- da budete pozicionirani u direktorij iznad (hijerarhijski) od onog kojeg želite izbrisati

RMDIR (RD) - naredba

C:\TECAJ> rd porezi

☞ ako je direktorij porez
subdirektorij aktivnog
direktorija te ako je prazan
briše direktorij porezi

C:\> rd \tecaj\dopisi

☞ ako komandu otipkate iz
direktorija kojeg ne želite
da izbrisete briše direktorij
\tecaj\dopisi

FORMAT - naredba

☞ Inicijalno priprema (i pritom briše)
disk tako da može raditi sa MS-DOS
datotekama.
Prilikom izvršavanja naredbe format
kreira se root direktorij na tom disku.

☞ Format naredba uništava sve
podatke na specificiranom disku.
Zato naredba format c: uništava
sve podatke na disku c.

FORMAT - naredba

☞ Ako posebno ne specificirate,
računalo će ovisno o disketnoj
jedinici odrediti format za disketu.

Neke od opcija su:
/[ime] -omogućava dodjelu imena disku

/t;br_staza/n;br_sektora
-omogućava određivanje broja
staza i sektora na disku

/velicina
-omogućava određivanje veličine
diska

/s -kopira operacioni sistem
prilikom formatiranja

FORMAT - naredba

C:\TECAJ>format a:

inicijalno priprema disketu tj disk
a: za rad u MS-DOS-u

C:\TECAJ>format a: /v:disketal

priprema disketu za rad (s imenom
disketal)

PRINT - naredba

Ispisuje datoteke dok se izvršavaju
druge MS-DOS naredbe.

PRINT - naredba

C:\tecaj>print p.doc

ispisiuje datoteku p.doc

Što je BATCH program

 Batch program je datoteka koja sadrži jednu ili više MS-DOS naredbi i ima ekstenziju .BAT.

Izvodi se kao naredbe tako da kao ime naredbe koristimo ime batch datoteke (bez ekstenzije).

Zaustavljanje programa **<Ctrl+C>** ili **<Ctrl+Break>**

Privremeno zaustavljenje programa **<Ctrl+S>** ili **<Pause>**

MOJCOPY.BAT

```
copy c:\tecaj\*.* a:  
copy c:\tecaj\pisma\*.* a:  
dir a:
```

Kopira sve datoteke iz direktorija \tecaj i \tecaj\pisma na disketu.

ECHO - naredba

Ispisuje (ne ispisuje) na ekranu izvedene MS-DOS naredbe i poruke

```
copy c:\tecaj\*.* a:  
copy c:\tecaj\pisma\*.* a:  
echo Datoteke na disketu su  
echo .  
dir a:
```

PAUSE - naredba

Privremeno zaustavljanje izvodenja batch programa
Na ekranu se pojavljuje poruka
Press any key to continue . . .

```
echo Stavite disketu u disketu jedinicu
pause
copy c:\tecaj\*.* a:
copy c:\tecaj\pisma\*.* a:
echo Datoteke na disketi su
echo .
dir a:
```

REM - naredba

Komentari u batch datoteci

```
rem
rem **** REM - primjer ****
rem
rem      Upute za koristenje
echo Stavite disketu u disketu jedinicu
pause
copy c:\tecaj\*.* a:
copy c:\tecaj\pisma\*.* a:
rem
rem      Opis izlaza na ekran
echo Datoteke na disketi su
echo .
dir a:
```

GOTO - naredba

Bezuvjetni skok prilikom izvodenja batch programa.

```
rem **** GOTO - primjer ****
rem
goto kraj
echo Niti jedna od ove dvije komande
echo neće biti izvedena
:kraj
cls
```

Parametri u BATCH programu

Parametri u batch programu (%0 do %9)
su zamjena za parametre koje unosite na
promptu

```
rem
rem ***** PARAMETRI - primjer *****
rem
copy %1 %2
del %1
```

IF - naredba

Uvjetno izvođenje naredbi u batch programu.

```
rem
rem ***** IF - primjer *****
echo off
rem Ako nedostaje neki od parametara skok na upute
if "%1"=="" goto upute
if "%2"=="" goto upute
copy %1 %2
del %1
goto kraj
rem Na ekranu će se ispisati upute
:upute
cls
type uputa.txt
:kraj
```

Standardi kod sintakse

Kod sintaksi za naredbe korištene su slijedeće opcije:

- ♦ *Kosi ili italic ispis* : morate otkucati tekst koji je prikazan ovim ispisom. Npr., kada se prikaže *Ime_Datoteke* potrebno je otkucati ime datoteke
- ♦ **[Zagrade]** : članovi u zagradama su optionalni
- ♦ ... : Tri točke ukazuju na mogućnost navođenja članova proizvoljan broj puta
- ♦ Prazni prostor (blank) : sve dok nije drugčije specificirano, morate koristiti razmake da odvojite komande od njihovih opcija

DIR - naredba

Prikazuje podatke o svim ili samo izabranim datotekama

```
dir[disk:][path][ime_datoteke] [/p] [/w]
[/a[[:]atributi]] [/o[[:]sort_red]] [/s] [/b] [/l]
```

Parametri [*disk:*][*path*][*ime_datoteke*]

Disk, direktorij i datoteke za koje želimo vidjeti listu

Opcije /p prikazuje stranu po stranu (na pritisak bilo koje tipke)

/w prikazuje listu u širokom formatu (5 datoteka u liniji)

/a[[:]*atributi*]

prikazuje samo one datoteke koje imaju dane attribute.

Ako izostavite ovu opciju lista sve osim sistemskih i hidden (skrivenih) datoteka.

h(hidden), *-h*(osim hidden), *s*(sistemske), *-s*(osim sistemskih),
d(direktoriji), *-d*(samo datoteke), *a*(datoteke za arhiviranje),
-a(datoteke koje nisu mijenjane od zadnjeg backup-a),
r(read only - ne mogu se mijenjati), *-r*(koje nisu read only)
/o[[:]sort_red]

kontrolira redoslijed u kome dir komanda sortira i prikazuje na ekran odabrane datoteke. Ako izostavite ovu opciju datoteke se izlistavaju u redoslijedu u kom se pojavljuju u direktoriju. Ako izostavite *sort_red* onda se izlistavaju prvo direktoriji a onda datoteke po abecednom redu.

n(alfanumerički po imenu), *-n*(alfanumerički po imenu u padajućem redoslijedu), *e*(alfanumerički po ekstenziji),
-e(alfanumerički po ekstenziji u padajućem redoslijedu)

d(po datumu-prvo najraniji), *-d*(po datumu-prvo najkasniji),
s(po veličini-prvo najmanji), *-s*(po veličini-prvo najveći)

g(direktoriji prije datoteka), *-g*(direktoriji iza datoteka)

/s lista sadržaj danog direktorija sa svim subdirektorijima

/b lista samo ime direktorija i datoteka bez drugih inform.

/l lista datoteke dajući ispis u malim slovima

SYS - naredba

Kopira MS-DOS sistemske datoteke i command.com na disk koji se specificira

```
sys [disk1:][path] disk2:
```

Parametri [*disk1:*][*path*]

Lokacija sistemskih datoteka. Ako se ne specificira MS-DOS ih traži u root direktoriju na aktivnom disku.

disk2:

Specificira disk na koji želite kopirati sistemske datoteke. Datoteke mogu biti kopirane samo u root direktorij na tom disku.

FORMAT - naredba

Inicijalno priprema disk za rad s MS-DOS datotekama.
Prilikom izvršavanja naredbe format kreira se root direktorij na tom disku.

```
format disk: [/v:ime] [/q]/[u]/[f:vel]/[b]/[s]
format disk: [/v:ime] [/q]/[u]/[t:nt]/[n:nn]/[b]/[s]
format disk: [/v:ime] [/q]/[u]/[1]/[4]/[s]
format disk: [/q]/[u]/[1]/[4]/[8]/[b]/[s]
```

Parametri	<i>disk:</i>
	Disk koji želimo formatirati
Opcije	[v: <i>ime</i>] Ime diska

Opcije
 /q brzo formatiranje. Koristite ga ako znate da je disk koji formatirate bez oštećenih sektora
 /u bezvjetni format. Nakon takvog formatiranja nije sigurno da se može izvršiti unformat naredba
 [/vel] Specificira veličinu diska.
 /b rezervira mjesto za sistemske datoteke
 /s kopira sistemske datoteke
 [/nt] specificira broj staza na disku
 [/nm] specificira broj sektora na stazi
 /1 formatira jednu stranu diskete (single side)
 /4 formatira 5.25 inčnu, 360K double sided, double density disketu na 1.2 MB disketnoj jedinici
 /8 formatira 5.25 inčnu disketu s 8 sektora po stazi
 Ova opcija služi za formatiranje disketa da mogu raditi s MS-DOS starijim od verzije 2.0

UNFORMAT - naredba

Rekonstruira disk prethodno obrisan naredbom format

```
unformat disk: [/j]
unformat disk: [/u]/[l]/[test]/[p]
unformat disk: [/partn]/[l]
```

Parametri	<i>disk:</i>
	Disk koji želimo rekonstruirati

CHKDSK - naredba

Ispituje ispravnost specificiranog diska(datoteke)

chkdsk[*disk:*][[*path*]*ime_datoteke*][/f][/v]

Parametri **[*disk:*][[*path*]*ime_datoteke*]**
disk: Drive, direktorij i datoteka koju želimo ispitati.
/f ispravlja nađene greške
/v pokazuje za vrijeme izvršavanja naredbe ime svake datoteke koju ispituje

DISKCOPY - naredba

Kopiranje čitavog sadržaja jedne diskete na drugu disketu.

diskcopy [*disk1:* [*disk2:*]][/1][/v]

Parametri ***disk1:***
disk1: Disk s kojeg želimo kopirati
disk2:
disk2: Disk na koji želimo kopirati
/1 kopira samo prvu stranu diska
/v kontrolira izvođenje naredbe

DISKCOMP - naredba

Uspoređuje dvije diskete

diskcomp [*disk1:* [*disk2:*]][/1][/8]

Parametri ***disk1:***
disk1: Disk kojeg želimo usporediti
disk2:
disk2: Disk s kojim želimo usporediti
/1 uspoređuje samo prve strane disketa
/8 uspoređuje samo prvih osam staza

BACKUP - naredba

Arhiviranje sadržaja jednog diska na drugi

```
backup source disk1: [/s][/m][/a]
[/f[:vel]][/d:datum[/t:vrijeme]]
[/l:[disk2:][path]logfile]]
```

Parametri	<i>source</i>	Specificira lokaciju datoteka koje želimo arhivirati
Opcije	<i>disk1</i>	Disk na koji želimo arhivirati
	/s	arhivira sadržaj svih subdirektorija
	/m	samo promjene od zadnjeg arhiviranja
	/a	dodaje datoteke bez brisanja postojećih
	/f[:vel]	formatira disk na koji se arhivira
	/t i /d	ograničenja vezana uz vrijeme zadnje promjene datoteka

RESTORE - naredba

Rekonstrukcija sadržaja diska sa arhivskog diska

```
restore disk1: disk2:[path[ime_datoteke]][/s]
[/p][/b:datum1][/a:datum2][/e:vrijeme]
[/l:vrijeme2][/m][/n][/d]
```

Parametri	<i>disk1</i>	Specificira lokaciju s koje želimo rekonstruirati
Opcije	<i>disk2</i>	Disk na koji želimo rekonstruirati
	/s	rekonstruira sadržaj svih subdirektorija
	/p	traži potvrdu s tastature za neke datoteke
	/a,/b,/e,/l	ograničenja vezana uz vrijeme zadnje promjene datoteka
	/m	samo promjene od zadnjeg arhiviranja
	/n	samo datoteke koje ne postoje na <i>disk2</i>
	/d	pokazuje na ekranu datoteke za rekonstrukciju ali ih ne rekonstruira

DEL - naredba

Briše sve datoteke koje su specificirane

```
del[disk:][path]ime_datoteke[/p]
```

Parametri	<i>[drive:]</i> [path]ime_datoteke	Drive, direktorij i ime datoteke koju želimo izbrisati.
Opcije	/p	Za svaku specificiranu datoteku prije nego je izbriše traži potvrdu od korisnika

UNDELETE - naredba

Rekonstruira datoteke prethodno izbrisane naredbom del

del[[disk:][path]ime_datoteke]
[/list |/all|/dos|/dt]

Parametri [drive:][path]ime_datoteke
Drive, direktorij i ime datoteke koju želimo rekonstruirati.

RENAME - naredba

Mjenja naziv datoteke

rename[disk:][path] ime1 ime2

Parametri [disk:][path]ime1
Disk, direktorij i ime datoteke koju želimo preimenovati.
ime2
Specificira novo ime za datoteku.

COMP - naredba

Uspoređivanje sadržaja datoteka

comp[podaci1][podaci2][/d][/a][/l]/[n=broj][/c]

Parametri [podaci1]
Prvi skup datoteka koje želimo usporediti.
[podaci2]
Drugi skup datoteka koje želimo usporediti.
Opcije /d ispisuje razlike u decimalnom formatu (ako izostavite ovu opciju izlaz je heksadecimalan)
/a ispisuje tekstualne razlike u datotekama
/l ispisuje broj linije u kojoj se pojavljuje razlika
/n=broj uspoređuje prvih broj linija
/c ne razlikuje mala i velika slova

ATTRIB - naredba

Prikazuje ili mijenja atribute datoteke

```
attrib[+r|-r][+a|-a][+s|-s][+h|-h]
[[disk:][path]ime_datoteke][/s]
```

Parametri *disk:][path]ime_datoteke*

Disk, direktorij i datoteke za koje želimo vidjeti atrib.

Opcije +stavlja atribute,-skida atribute na datoteke

h(hidden-skrivene), s(sistemske), a(datoteke za arhiviranje),
r(read only - ne mogu se mijenjati)

/s obrađuje sve subdirektorije

COPY - naredba

Kopira sadržaj jedne datoteke u drugu ili vrši dodavanje
datoteka

```
copy[/a|/b]odakle[/a|/b]
[+odakle[/a|/b][+...]][kamo[/a|/b]][/v]
```

Parametri *odakle*

Disk, direktorij i ime datoteke koju želimo kopirati.

kamo

Disk, direktorij i ime datoteke u koju želimo kopirati.

Opcije /a Indicira da se radi o ASCII datotekama.

/b Indicira da se radi o binarnim datotekama.

/v Provjerava da li su nove datoteke napisane točno.

XCOPY - naredba

Kopira datoteke (s izuzetkom sistemskih i skrivenih - hidden
datoteka) i direktorije uključujući i subdirektorije.

```
xcopy odakle [kamo][/a|/m][/d:datum]
[/p][/s|/e][/v][/w]
```

Parametri *odakle, kamo* Disk, direktorij i ime datoteke koju
želimo i u koju želimo kopirati.

Opcije /a, /m Uvjeti vezani uz atribut archive

/b Indicira da se radi o binarnim datotekama.

/d ograničenja vezana uz vrijeme zadnje promjene datoteka

/p traži potvrdu s tastature za kopiranje svake datoteke

/s kopira sve subdirektorije osim praznih

/e kopira i prazne direktorije

/w čeka na potvrdu s tastature prije nego počne kopiranje

/v Provjerava da li su nove datoteke napisane točno.

TYPE - naredba

Ispisivanje sadržaja datoteke na ekran

type [disk:][path]ime_datoteke

Parametar **[disk:][path]ime_datoteke**

Specificira lokaciju i ime datoteke koju želimo vidjeti.

PRINT - naredba

Ispisuje datoteke dok se izvršavaju druge MS-DOS naredbe.

**print[/d:printer][/b:vel1][/m:broj1][/u:broj2]
[/s:broj3][/q:vel2][/t]
[[disk:][path]ime_datoteke[...]][/c][/p]**

Parametar **[disk:][path]ime_datoteke** Specificira lokaciju i ime datoteke koju želimo ispisati.

Opcije **/d:** specificira ime printer-a

/b:,u,/m,/s parametri kojima se određuje brzina

/q: maksimalan broj datoteka koje mogu čekati u

redu za printanje

/t,/c,/p dodaje i uklanja datoteke iz reda za printanje

MKDIR - naredba

Kreira novi direktorij

mkdir[disk:]path

Parametri **[disk:]path**

Disk i direktorij koji želimo kreirati.

CHDIR - naredba

Vrši promjenu radnog direktorija ili prikazuje trenutno aktivni direktorij

**chdir[*disk:*][*path*]
chdir[.]**

Parametri **[*disk:*][*path*]**

Disk i direktorij za koji želimo da postane aktivan.

- Specificira da se želimo prebaciti u roditelj direktorij

RMDIR - naredba

Briše direktorij iz strukture direktorija sa višeg nivoa

rmdir[*disk:*]*path*

Parametri **[*disk:*]*path***

Disk i direktorij koji želimo izbrisati.

TREE - naredba

Ispisi liste svih subdirektorija na disku

tree [*disk:*][*path*] [/f] [/a]

Parametri **[*disk*]**

Specificira disk za koji želimo vidjeti strukturu
[*path*]

Specificira direktorij za koji želimo vidjeti strukturu

Opcije [/f]

Izlistava imena svih datoteka u direktoriju

[/a]

Specificira da se upotrebljavaju tekstualni znakovi umjesto grafičkih znakova za prikaz strukture u komandi

PATH - naredba

Ispis i specificiranje dopunskih puteva za pretraživanje kod izvršavanje naredbi

path [[disk:][path][;...]]

Parametri **[disk:]path**

Specificira disk i direktorij za pretraživanje

;

kad se pojavljuje kao jedini parametar briše sve puteve za pretraživanje i traži naredbu samo u tekućem direktoriju

DATE - naredba

Ispisuje i omogućava postavljanje datuma u sistemu

date [mm-dd-yy]

Parametri **mm-dd-yy** datum

mm 1 do 12

dd 1 do 31

yy 80 do 99 ili 1980 do 2099

TIME - naredba

Ispisuje i omogućava postavljanje točnog vremena u sistemu

time [sati:[minuta [:sekunda [.stotinki]]] [a|p]]

Parametri **sati** 0 do 23

minuta 0 do 59

sekunda 0 do 59

stotinki 0 do 99

a|p a-prije podne, p-poslije podne

VER - naredba

Ispisuje verziju MS-DOS-a

ver

VOL - naredba

Ispisuje ime i serijski broj diska

vol [disk:]

Parametri *disk:* disk za koji želimo dobiti informaciju

PROMPT - naredba

Mjenja MS-DOS odzivni znak (prompt)

prompt [tekst]

Parametri *tekst* tekst koji želite imati na odzivnom znaku

\$q znak jednakosti(=)	\$g znak>
\$\$ dolar(\$)	\$l znak<
\$t vrijeme	\$b znak
\$d datum	\$_ znak_
\$p aktivni disk i direktorij	\$e ASCII escape code
\$v MS-DOS verzija	\$h backspace(briše napisani znak)
\$n aktivni disk	

SET - naredba

Ispisuje i omogućava postavljanje vrijednosti varijabli u memoriskom radnom području MS-DOS-a.

set [varijabla=[string]]

ECHO - naredba

Ispisuje (ne ispisuje) na ekranu izvedene MS-DOS naredbe i poruke.

echo [on|off]
echo [poruka]

Parametri **on|off** specificira da li će se naredbe pojavljivati na ekranu
poruka specificira tekst poruke koja će se pojavljivati na ekranu

PAUSE - naredba

Privremeno zaustavljanje izvođenja batch programa

pause

Na ekranu se pojavljuje poruka
 Press any key to continue . . .

REM - naredba

Komentar u batch datoteci

rem [komentar]

Parametri *komentar* specificira tekst koji želite uključiti u batch datoteku kao komentar

SHIFT - naredba

Omogućava mijenjanje pozicije parametrima u batch datotekama

shift

FOR - naredba

Naredba za organiziranje petlje u izvođenju naredbi u batch programu

U batch datoteci

for %%variabla in (set) do naredba[n_par]

S MS-DOS prompta

for %variabla in (set) do naredba[n_par]

Parametri %%variabla ili %variabla

parametar for naredbe

(set) skup na kome se izvršava naredba naredba

n_par parametar naredbe

IF - naredba

Uvjetno izvođenje naredbi u batch programu.

```
if [not] errorlevel broj naredba
if [not] tekst1==tekst2 naredba
if [not] exist ime_datoteke naredba
```

Parametri **not** naredba se izvršava ako uvjet nije ispunjen
errorlevel broj
 uvjet je ispunjen ako je prethodna naredba
 vratila tzv. exit code veći ili jednak od *broj*
exist ime_datoteke
 uvjet je ispunjen ako datoteka postoji

GOTO - naredba

Bezuvjetni skok prilikom izvođenja batch programa.

```
goto label
```

Parametri *label* specificira liniju u batch programu na
 kojoj MS-DOS nastavlja s izvođenjem

CLS - naredba

Briše ekran

```
cls
```

MORE - filter

Cijepa izlaz naredbe ekran po ekran

```
more< [disk:][path]ime_datoteke
naredba | more
```

Parametri [disk:][path]ime_datoteke
Disk, direktorij i datoteka koju želimo
vidjeti na ekranu

naredba
naredba čiji rezultat želimo vidjeti na
ekranu

SORT - filter

Čita i sortira podatke te piše rezultate u datoteku, na ekran ili neki drugi uređaj

```
sort [/r]/[+n] < [disk1:][path1]ime_datoteke1>
[disk2:][path2]ime_datoteke2
naredba | sort>[/r]/[+n]
[disk2:][path2]ime_datoteke2
```

Parametri [disk1:][path1]ime_datoteke1
Disk, direktorij i datoteka koju želimo sortirati

[disk2:][path2]ime_datoteke2
Disk, direktorij i datoteka s rezultatima

Opcije /r sortiranje u podajućem nizu
/+n sortiranje po znaku u stupcu n

FIND - filter

Prosljeđuje samo one podatke koji u sebi sadrže specificirani tekst.

```
find [/v]/[c]/[n]/[i] "tekst"
[[disk:][path]ime_datoteke[...]]
```

Parametri [disk:][path]ime_datoteke
Disk, direktorij i datoteka koju želimo pretražiti

"tekst" tekst koji se traži

Opcije /v samo linije koje ne sadrže tekst
/c samo broj koji kaže u koliko linija je naden tekst
/n prije svake linije ispisuje broj te linije u datoteci
/i pretraživanje ne ovisi o velikim i malim slovima

Naredbe za redirekciju i ulančavanje

- > redirekcija sa standardnog izlaza(ekran) u datoteku
 - >> redirekcija sa standardnog izlaza na kraj postojeće datoteke
 - < redirekcija ulaza sa standardnog ulaza na datoteku
 - ulančavanje naredbi automatskom redirekcijom izlaza jedne naredbe na ulaz druge